

Jaarstukken 2022

Jaarverslag en jaarrekening Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde

juni 2023

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG 2022	3
1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	4
2. LEESWIJZER	6
3. VERANTWOORDING PROGRAMMA INSTANDHOUDING EN ONTWIKKELING GEBIEDEN	7
3.1. GEBIEDSBEHEER	7
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	10
3.3. PLANNEN MAKEN	10
3.4. OVERHEAD	11
3.5 ALGEMENE MIDDELEN	13
3.6 PROJECTEN/KREDIETEN	13
4. PARAGRAFEN	15
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	15
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	17
4.3 FINANCIERING	18
4.4 GRONDBELEID	20
4.5 BEDRIJFSVOERING	21
JAARREKENING 2022	23

JAARVERSLAG 2022

1. Bestuurlijke samenvatting

In deze bestuurlijke samenvatting zijn de gerealiseerde speerpunten per programma benoemd. Deze punten zijn verder uitgewerkt in hoofdstuk 3: Programmaverantwoording.

Bestuurlijke context

Het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) is een gemeenschappelijke regeling waarin vijf gemeentelijke overheden deelnemen. Het NRIJ heeft tot taak om in onderlinge samenhang het gemeenschappelijk belang van de deelnemers te behartigen voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het werkgebied. Het NRIJ heeft een beheerareaal van ruim 800 hectare. De uitvoering van de werkzaamheden van het recreatieschap wordt middels een samenwerkingsovereenkomst verzorgd door Staatsbosbeheer. Met de provincie Zuid Holland en de gemeente Rotterdam bestaat een langjarige subsidierelatie. De continuïteit van bijdragen daarna is onzeker, maar het gezamenlijk belang is evident. De Provincie heeft in 2022 een nieuwe beheersubsidie vastgesteld voor natuur- en recreatiegebieden, waarop NRIJ na 2025 een beroep kan doen. De voorwaarden hierin zijn echter minder gunstig. In gezamenlijkheid met de vier andere natuur-, en recreatieschappen in de provincie, die tevens gebruik maken van de uitvoeringsorganisatie, Staatsbosbeheer, zijn er zowel ambtelijke als bestuurlijke gesprekken gaande met de provincie om tot goede en heldere afspraken te komen in de periode 2025. Uitgangspunten hierin zijn met name de druk op de gebieden door uiteenlopende oorzaken, meer woningbouw, de stikstofproblematiek en zowel de noodzaak als de wens om meer te kunnen bewegen/sporten in de buitenlucht.

De NRIJ-gebieden liggen op IJsselmonde als groene longen in een stedelijke omgeving. Om de hiervoor genoemde belangen in de praktijk te brengen blijft een goede samenwerking nodig. Het NRIJ erkent dat in de komende jaren substantieel minder geld beschikbaar kan komen van verschillende overheden. Rekening gehouden wordt met een financiële opgave oplopende tot 20% in 2025 (5% per jaar vanaf begroting 2022). Om deze reden heeft het bestuur van het schap besloten tot een verkenning naar optimalisaties om de toekomstige beheerlast te verlagen. Dit wordt tot 2026 budgetneutraal uitgevoerd; eventuele gerealiseerde besparingen worden geïnvesteerd in pilotprojecten voor de nieuwe vorm van beheer, gebaseerd op de toekomstthema's.

In 2022 is er een wijziging van kracht geworden in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Een deel van deze wet is automatisch van kracht geworden, een ander deel zijn onderdelen waarop het bestuur voorstellen kan voorleggen aan de, aan het schap, deelnemende gemeenteraden. Dit traject is gestart en loopt door naar 2023 met een voorlopige inschatting dat dit eind 2023 door de gemeenteraden wordt bekrachtigd. Hoofddoel van de wijziging is de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken, aan te passen en uit te breiden. Eind 2022 heeft ook de definitieve gunning voor het optierecht van een windpark nabij het Vaanplein plaatsgevonden.

In 2022 waren de volgende bijzonderheden aan de orde bij de uitvoering van het product gebiedsbeheer:

- Ondanks de wisselvallige zomer werden de natuur- en recreatiegebieden in 2022 voor het derde jaar op rij zeer druk bezocht, vooral met wandelaars en fietsers die dicht bij huis er op uit wilde gaan. Het lijkt er op dat COVID-19 een structureel effect heeft op het gebruik van de gebieden. Het is een positieve ontwikkeling dat recreanten de gebieden weten te vinden en de natuur beleven. Tegelijkertijd brengt het ook

uitdagingen met zich mee onder andere gerelateerd aan veiligheid, vervuiling en een toename aan beheerkosten.

Om een zo veilig en verantwoord mogelijk gebruik van de schapsvoorzieningen te kunnen borgen zijn extra hygiënemaatregelen uitgevoerd. De openbare toiletvoorzieningen zijn met een hogere schoonmaakfrequentie gereinigd en er zijn regelmatig extra afvalrondes uitgevoerd.

- In februari raasde de drielingstorm Dudley, Eunice en Franklin over Nederland. Dit heeft forse stormschade opgeleverd in de gebieden van NRIJ.
- Er is een toenemende trend van vernieling, vandalisme en afvaldumpingen waarneembaar.

Financiële samenvatting

De jaarrekening 2022 sluit met een voordelig resultaat van 98.068 euro.

Exploitatie

De resultaten per programma zijn als volgt:

Product	Omschrijving	Resultaat	V/N
Gebiedsbeheer	Nvt	34.907	V
Maatschappelijke betrokkenheid	Nvt	-197	N
Plannen maken	Nvt	-1.573	N
Overhead - Bestuurlijke diensten	Voordelig resultaat vanwege efficiënte samenwerking tussen de bestuurssecretaris van NRIJ en de accountmanager van Staatsbosbeheer	41.765	V
Overhead - Juridische diensten	Nvt	7.429	V
Overhead - Financiële diensten	Nvt	1.599	V
Saldo reguliere bedrijfsvoering		83.930	V
Kredieten en mutaties reserves	Nvt	14.138	V
	Jaarresultaat 2022	98.068	V

V = voordelig; N = nadelig

Voorgesteld wordt het voordelige jaarresultaat 2022:

- toe te voegen aan het aan de Algemene Reserve..

Vermogenspositie

Het eigen vermogen komt per ultimo 2022 uit op een bedrag van ca. € 4,3 miljoen.

2. Leeswijzer

In deze jaarstukken wordt inzicht gegeven in de voortgang van het realiseren van de doelen en prestaties uit de programmabegroting 2022 en de najaarsrapportage 2022. Daarnaast wordt inzicht geboden in de realisatie van additionele projecten (kredieten). In de tabellen zijn de realisatiecijfers over het jaar 2022 opgenomen. De lasten en de baten zijn gepresenteerd als positieve bedragen in hele euro's. In de kolom resultaat worden voordelen voor het recreatieschap weergegeven met een "V" en nadelen met een "N". Zover niet anders vermeld zijn alle resultaten incidenteel.

De jaarstukken zijn opgesteld naar de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) stelt.

In de bestuurlijke samenvatting (hoofdstuk 1) is op hoofdlijnen ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2022. In hoofdstuk 3 is de programmaverantwoording opgenomen. Hierin worden de doelen en prestaties toegelicht door beantwoording van de drie W-vragen:

1. Wat hebben we bereikt?
2. Wat hebben we gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Hoofdstuk 4 zal daarna ingaan op de, volgens het BBV verplichte en voor het recreatieschap relevante, paragrafen, te weten:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Grondbeleid
- Bedrijfsvoering

Hoofdstuk 5 bevat de jaarrekening 2022 met daarin de waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2022 met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting. Ook is in hoofdstuk 5 aanvullende (o.a. wettelijke verplichte) informatie opgenomen.

3. Verantwoording Programma Instandhouding en Ontwikkeling Gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Projecten/Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

De natuur- en recreatiegebieden vallend binnen de gemeenschappelijke regeling zijn onderhouden conform het principe 'schoon, heel en veilig' voor een optimaal gebruik door de bezoekers. Onder het beheer van de gebieden vallen tevens diverse exploitaties, die bijdragen aan de recreatieve kwaliteit.

Het gebiedsbeheer is gerealiseerd door middel van de volgende producten en diensten:

1. Beheerinformatie
2. Uitvoeren terreininspecties
3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer
4. Uitvoeren terreinbeheer
5. Omgevingscommunicatie
6. Beheer vastgoed en gronden
7. Toezicht en handhaving
8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Ad. 1 Beheerinformatie

Wat hebben we bereikt?

Inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De beheerinformatie (het Terreinbeheermodel (TBM) gekoppeld aan het Geografisch Informatie Systeem (GIS) en de 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers) is op orde gehouden.

Ad. 2 Uitvoeren terreininspecties

Wat hebben we bereikt?

Het uitvoeren van terreininspecties heeft geleid tot actuele en heldere beheerdata. Hiermee is op korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd en is op langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De systematische visuele en technische inspecties zijn conform planning uitgevoerd. Daarmee is zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen geborgd.

Ad. 3 Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat hebben we bereikt?

Een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De ondersteuning van recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten is waar nodig en wenselijk ingezet, waarmee het beheer ingericht is vanuit een integraal perspectief.

Ad. 4 Uitvoeren terreinbeheer

Wat hebben we bereikt?

Een duurzaam onderhouden natuur- en recreatiegebied dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast heeft het terreinbeheer bijgedragen aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het product Uitvoeren terreinbeheer betreft het doen onderhouden van de natuur- en recreatiegebieden en de daarbij behorende beheertaken. De basis voor de reguliere onderhoudswerkzaamheden is beschreven in het Terreinbeheermodel (TBM). Het regulier (jaarlijks) onderhoud is gerealiseerd door uitvoering van het gras/waterbestek, het hygiënebestek en losse opdrachten aan aannemers en door een beperkt aantal werkzaamheden in eigen beheer uit te voeren. Daarnaast wordt in toenemende mate samenwerking gezocht met maatschappelijke partijen, vrijwilligers e.d. Ten behoeve van de werkzaamheden voor het groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van een jaarlijks geactualiseerde meerjarige onderhoudsplanning. De toelichting over het in 2022 uitgevoerde programma groot onderhoud is opgenomen in paragraaf 4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

In 2022 waren de volgende bijzonderheden aan de orde bij de uitvoering van het product gebiedsbeheer:

- Het gehele jaar 2022 zijn de recreatiegebieden van NRIJ veel bezocht, het lijkt er op dat COVID-19 een structureel effect heeft op het gebruik van de gebieden. Ondanks de wisselvallige zomer was het druk, vooral met wandelaars en fietsers die dicht bij huis er op uit wilden gaan. Om een zo veilig en verantwoord mogelijk gebruik van de schapsvoorzieningen te kunnen borgen zijn extra hygiënemaatregelen uitgevoerd. De openbare toiletvoorzieningen zijn met een hogere schoonmaakfrequentie gereinigd en er zijn regelmatig extra afvalrondes uitgevoerd.
- In februari raasde de drielingsstorm Dudley, Eunice en Franklin over Nederland. Dit heeft forse stormschade opgeleverd in de gebieden van NRIJ.
- Er is een toenemende trend van vernieling, vandalisme en afvaldumpingen waarneembaar.

Ad. 5 Omgevingscommunicatie

Wat hebben we bereikt?

Brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor de uitgevoerde beheermaatregelen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ter ondersteuning van het gebiedsbeheer is het product Omgevingscommunicatie geleverd. Daarbij is gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie. Voorts heeft Staatsbosbeheer de afhandeling van klachten en meldingen die rechtstreeks voorkomen uit de door haar uitgevoerde activiteiten verricht.

Er heeft in 2022 afstemming plaatsgevonden tussen de aan het schap deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer. De taakverdeling bij het omgevingsmanagement voor het schap zal nog verder worden uitgewerkt.

Ad. 6 Beheer vastgoed en gronden

Wat hebben we bereikt?

De (vermogens)positie is op orde gehouden, waarmee voldaan is aan rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Daarbij is met zorgvuldig en passend medegebruik een bijdrage geleverd aan het recreatieaanbod en aan structurele inkomsten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Binnen het product Beheer vastgoed en gronden is een takenpakket tot uitvoering gebracht dat bestaat uit advies op grondbeleid, aan- en verkopen <1 ha en operationeel beheer. Daarnaast is in 2022 een aantal zaken in uitvoering genomen die het operationele beheer ontstijgen omdat nieuwe exploitatieovereenkomsten dienden te worden gesloten, dan wel bestaande overeenkomsten moesten worden beëindigd. Grote aan- of verkooptransacties (> 1 ha) hebben zich niet voorgedaan. Wel zijn er in het kader van Het Kleine Veld enkele verkennende gesprekken gevoerd en is met gemeente Ridderkerk gesproken over de verkoop van grond in het Oosterpark ten behoeve van het plaatsen van geluidsschermen.

Ad. 7 Toezicht en handhaving

Wat hebben we bereikt?

Een gebied waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur is beschermd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Toezicht en handhaving bestaat in hoofdzaak uit gastheerschap voor de gebruikersgroepen en handhaving op geldende bepalingen en wetgeving, veelal in samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers). Deze activiteiten zijn uitgevoerd door boswachters met boa-bevoegdheden, Daarbij is ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

Ad. 8 Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat hebben we bereikt?

Er is in de gebieden ruimte geboden voor initiatieven van derden, waarbij deze zorgvuldig zijn getoetst aan de andere belangen van het terrein.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gebieden zijn regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Heldere afspraken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zijn vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Personeel	753.100	802.044	-	-	753.100	802.044
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	(113.250)	-	-	-	(113.250)	-
Overschot op rekening	113.250	-	-	-	113.250	-
Materieel	2.502.538	2.419.932	965.668	952.525	1.536.870	1.467.406
Gebiedsbeheer	3.255.638	3.221.976	965.668	952.525	2.289.970	2.269.450

Toelichting:

Personeel: Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering.

Materieel: Op Gebiedsbeheer is een onderschrijding van € 69.464 (= circa 4,5%) gerealiseerd. Dit is het saldo van enkele geringe over- en onderschrijdingen op de uitgevoerde bestekken en losse opdrachten aan aannemers. Verder wordt dit veroorzaakt doordat de subsidie natuurbeheer structureel is verhoogd.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat hebben we bereikt?

Er is betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied gecreëerd door zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in.

'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

In 2022 hebben we o.a. de samenwerking verbeterd en geïntensiveerd met de Vereniging Carnisse Grienden, met de Maasoever Spoorweg Barendrecht en met de diverse partijen die actief zijn in het gebied Hooge Nesse/Veerplaat: Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard, Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt en Sport en Beweegstichting Fitmakers.

Wat heeft het gekost

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Personeel	39.670	39.867	-	-	39.670	39.867
Maatschappelijke betrokkenheid	39.670	39.867	-	-	39.670	39.867

Toelichting: Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering

3.3. Plannen maken

Voorbereiden programma's en projectmanagement

Wat hebben we bereikt?

Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel het bestuur uit te laten spreken of men het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De activiteiten die nodig waren om tot bestuursvoorstellen te komen zijn uitgevoerd en ten laste van dit budget gebracht.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Personeel	30.000	17.186	-	-	30.000	17.186
Plannen maken	30.000	17.186	-	-	30.000	17.186

Toelichting: Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering.

3.4. Overhead

3.4.1. Bestuursproducten

Accountmanagement

Wat hebben we bereikt?

Door middel van de inzet van een accountmanager was er een deskundig aanspreekpunt voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De accountmanager heeft opgetreden als sparringpartner voor uw organisatie en als opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten. In dat kader heeft hij de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen bewaakt en heeft hij u geïnformeerd u over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.2. Financiële diensten

Financieel beleid

Wat hebben we bereikt?

Een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben volgens de wettelijke vereisten en volgens het inkoop- en beleidskader (Europese) aanbestedingen begeleid, contracten opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole verzorgd en de verzekeringsportefeuille gecoördineerd en op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

Planning en control

Wat hebben we bereikt?

Een Planning & Control-cyclus (P&C) dat kader en sturing geeft aan het bestuur en ondersteuning biedt om de doelstellingen te bereiken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben de P&C ingericht, beginnend met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigend met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) maakt vanzelfsprekend onderdeel uit van de P&C. Met de najaarsrapportage is de uitvoering van activiteiten bewaakt en is er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' is gebleven.

3.4.3. Juridische diensten

Aansprakelijkheid

Wat hebben we bereikt?

Efficiënte afhandeling van klachten, aansprakelijkheidstellingen en bezwaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gezorgd is voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims zijn doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd is gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. In bezwaarprocedures is gezorgd voor de hoorzittingen en zijn beslissingen op bezwaar opgesteld.

Juridische ondersteuning

Wat hebben we bereikt?

Goede en snelle juridische ondersteuning waarmee imagoschade en allerhande risico's voorkomen dan wel beperkt zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is vorm gegeven aan en geadviseerd over diverse overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen).

Procederen

In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd. In 2022 was er echter geen aanleiding om capaciteit in te zetten voor dit product.

WOB-procedures

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOB-procedures. In 2022 was er echter geen aanleiding om capaciteit in te zetten voor dit product.

Wat heeft het gekost?

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo		
	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	
Overhead							
	Personeel	47.500	18.029	-	-	47.500	18.029
	Materieel	80.054	67.760	-	-	80.054	67.760
Bestuurlijke diensten		127.554	85.789	-	-	127.554	85.789
	Personeel	135.924	168.707	-	-	135.924	168.707
	Materieel	27.700	9.467	-	16.149	27.700	(6.682)
Financiële diensten		163.624	178.174	-	16.149	163.624	162.025
	Personeel	16.000	8.571	-	-	16.000	8.571
	Materieel	-	-	-	-	-	-
Juridische diensten		16.000	8.571	-	-	16.000	8.571
		-	-	-	-	-	-
Totaal overhead		307.178	272.534	-	16.149	307.178	256.385

Toelichting:

Personeel: Toelichting opgenomen in paragraaf 4.5 Bedrijfsvoering.

Materieel:

- Bestuurlijke diensten: betreft de kosten bestuurssecretaris, deze vallen lager uit omdat deze positie niet het gehele jaar bezet was.
- Financiële diensten:
 - o Lasten: door wijziging van de verrekening van de accountantskosten zijn de lasten eenmalig lager dan begroot.
 - o Baten: betreft ontvangen rente op uitstaand banksaldo wat niet was voorzien.
- Juridische diensten: -

3.5 Algemene middelen

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Deelnemersbijdrage	-		1.455.691	1.455.691	(1.455.691)	(1.455.691)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-		326.900	326.900	(326.900)	(326.900)
Bijdrage gemeente Rotterdam	-		854.373	854.373	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen	-	-	2.636.964	2.636.964	(2.636.964)	(2.636.964)

3.6 Projecten/kredieten

Projectnaam	Project budget	Uitgaven t/m vorig jaar	Uitgaven huidig jaar	Uitgaven t/m huidig jaar	Som van Restant budget
BBQ Bakken Spuiveld/Ziedewijdseland	13.500	5.944	0	5.944	7.556
Kwaliteitsimpuls Wevershoek	274.000	187.792	52.871	240.663	33.337
Loopvlonder Carnisse Grienden	215.000	0	5.582	5.582	209.418
Optimalisatierichting NRIJ	75.000	0	0	0	75.000
Polder Buiten van Zwijndrecht	420.670	364.030	56.280	420.310	360
Uitbreiding Hotel ARA Zwijndrecht	30.000	0	0	0	30.000
Windturbines Vaanplein	65.000	0	32.808	32.808	32.192
Haalbaarheidsonderzoek schijf 2/3 en 4	80.000	0	0	0	80.000
Eindtotaal	1.173.170	557.766	147.541	705.306	467.864

Toelichting:

BBQ Bakken Spuiveld/Ziedewijdseland:

In 2021 zijn BBQ-bakken en de bijbehorende bebording geplaatst in het deelgebied Spuiveld/Ziedewijdseland aan de Oude Maas. Het gebruik van de bakken wordt gemonitord. Te zijner tijd zal - na evaluatie - een nader voorstel voor het al dan niet continueren van deze vorm van afvalinzameling worden voorgelegd.

Het krediet loopt door t/m 2024 ter dekking van de beheerlast.

Kwaliteitsimpuls Wevershoek

De werkzaamheden zijn afgerond en de eindafrekening is opgesteld en rondgestuurd. Op 10 maart is het project feestelijk opgeleverd en is het gebied door de kinderen van de lokale basisschool in gebruik genomen.

Loopvlonder Carnisse Grienden

Het Algemeen Bestuur heeft in 2022 besloten de houten loopvlonder in de Carnisse Grienden te vervangen en hiervoor dit krediet beschikbaar gesteld. De uitvoering is gepland in het voorjaar van 2023.

Optimaliseringsrichting NRIJ

Het Algemeen Bestuur heeft dit krediet eind 2021 beschikbaar gesteld voor het uitwerken en doorvoeren van de eerste serie optimaliseringsvoorstellen (jaarschijf 1). Met het krediet kunnen de omvormingskosten en/of eventuele afkoopsommen die nodig zijn om de voorstellen te realiseren gedekt worden. De werkzaamheden zijn gestart, waarbij prioriteit is gegeven aan aanpassingen in het beheer die zonder omvormingskosten gerealiseerd kunnen worden.

Polder Buitenland van Zwijndrecht

Na behoorlijke vertragingen op het gebied van vergunningverlening zijn in 2022 alle maatregelen afgerond en overgedragen. De aanleg van de natuurvriendelijke oever in Lage Nesse was de laatste fase.

Uitbreiding Hotel Ara Zwijndrecht

De hoteluitbreiding is in 2020 door het hotel ARA tot nader order in de ijskast gezet. Op dit moment is de eigenaar nog steeds bezig met herstel (COVID-19) en met een mogelijke overname van het autarkisch gebouw op de Hooge Nesse.

Hotel Ara is voornemens om het hotelplan weer op te pakken en in een periode van 5 tot 8 jaar te realiseren. Als eerste stap wil zij in 2023 een masterplan opstellen.

Windturbines Vaanplein

Het Algemeen Bestuur heeft in december 2022 een definitieve gunningsbeslissing genomen over het optierecht voor de ontwikkeling van Windpark Vaanplein.

Haalbaarheidsonderzoek schijf 2/3 en 4

Het Algemeen Bestuur heeft dit krediet eind 2021 beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van een nadere verkenning naar de tranches optimaliseringsvoorstellen voor de jaren 2023 tot en met 2025. Onderzocht wordt of de realisatie gefinancierd kan worden vanuit een subsidie van de Provincie Zuid Holland.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Inflatie

Wegens de gestegen inflatie, het CPI indexcijfer voor 2022 was 11,8%, in relatie tot de index die in de begroting 2023 is gehanteerd (4,8%) mag verwacht worden dat er op regulier onderhoud en groot onderhoud extra kosten doorberekend gaan worden door onze leveranciers/aannemers. Dit is mede ingegeven doordat er in de contracten clausules zijn opgenomen voor prijsstijgingen. De totale kosten zijn voor 2023 begroot op € 1.017.000 (regulier onderhoud) en € 714.000 (groot onderhoud).

Het risico is hoog en wordt ingeschat op 75% van ($7\% \times € 1.731.000$) = € 91.000 (naar boven afgerond).

Risico

Laag = 25%

Midden = 50%

Hoog = 75%

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De stand van de Algemene Reserve is per eind 2022 ca. € 0,5 miljoen.

De ratio komt uit op > 2 en is daarmee uitstekend te noemen.

Kengetallen BBV

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat de jaarstukken de kengetallen weergeven.

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Rekening 2022
netto schuldquote	-117%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-117%
solvabiliteitsratio	59%
structurele exploitatieruimte	2%

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het recreatieschap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is ruim positief.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten. Het percentage is positief, wat betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het recreatieschap om duurzaam gebruik mogelijk te maken.

Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypen bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud. Het Terrein Beheer Model wordt periodiek herijkt.

Voorziening groot onderhoud

In 2021 was het uitvoeren van groot onderhoud aan de beplantingen in de Johannapolder gepland. Gelet op de impact van de uit te voeren werkzaamheden, mede door de grootschalige aantasting door essentaksterfte, is besloten de werkzaamheden een jaar uit te stellen. In de tussenliggende periode is een proces met de omgeving doorlopen om te komen tot een gedragen plan. De zaagwerkzaamheden zijn in 2022 uitgevoerd. Gedurende het winterseizoen 2022/2023 vindt de herplant plaats.

Het programma groot onderhoud 2022 is grotendeels binnen het verslagjaar afgerond. Er is groot en vervangingsonderhoud uitgevoerd aan o.a. halfverhardingen en steigers en vlonders. Voorts zijn asfalt- en baggerwerkzaamheden uitgevoerd, waarbij vanuit 2021 doorgeschoven onderhoud aan asfaltverhardingen en baggerwerkzaamheden zijn meegenomen. Deze werkzaamheden waren uitgesteld omdat in 2021 veel aandacht nodig was voor het op orde en schoon houden van de gebieden in verband met COVID-19. Een beperkt deel van het programma groot onderhoud 2022 vergde meer voorbereidingstijd en loopt over naar 2023 (vervangingsonderhoud aan duikers en groot onderhoud elementenverhardingen).

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	1.992.969	2.167.750	2.033.508	1.861.734	1.113.182	817.991
Dotatie	616.600	616.600	660.600	660.600	660.600	660.600
Extra dotatie	216.202	216.202	216.202	216.202		
aanpassing dotatie a.g.v. doorgevoerde wijzigingen in FA16						
Werkelijke uitgaven 2022 M	506.170					
Werkelijke uitgaven 2022 P	151.851					
Prognoses 2023 ev.		461.457	806.597	1.250.272	735.224	249.352
Prognoses 2023 ev.		138.437	241.979	375.082	220.567	74.806
Overloop 2022						
050.21601 IJM GO Bos 2021 werkblok 5		46.697				
050.21602 IJM GO Solitairen werkblok 5		77.669				
050.22611 IJM GO Overig W&P duikers		91.697				
050.22614 IJM GO Bos 2022		66.360				
P uitgaven over overloop		84.727				
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	2.167.750	2.033.508	1.861.734	1.113.182	817.991	1.154.433

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is bij ministeriële regeling vastgesteld op 8,5 % van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. In 2022 zijn geen kasgeldleningen afgesloten.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. In 2022 zijn geen vaste geldleningen aangegaan. Er zijn op balansdatum 2022 drie uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico. Ten aanzien van het risicobeheer van de huidige leningen zijn er geen beleidsvoornemens. Het renteresultaat is gelijk aan de rentelasten en bedraagt 58.018 euro. Tevens is er geen sprake van een financieringsbehoefte.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. In 2022 is het drempelbedrag van € 1.000.000 niet overschreden. Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Rentescema

Rentescema:			
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering			13.830
b. De externe rentebaten (idem)		-/-	16.149
Saldo rentelasten en rentebaten			-2.319
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €			-
d1. Rente over eigen vermogen		+/+	-
d2. Rente over voorzieningen		+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			-2.319
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			-2.319

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Schapsspecifiek

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2022:

Oppervlakte:	31-12-2021	31-12-2022*
Totaal	548 ha	548 ha

Deze tabel betreft de grondpositie; in het onderdeel “gebiedsbeheer” wordt ingegaan op het beheerareaal en eventuele mutaties hierin.

Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2022.

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het Recreatieschap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft. Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2022.

4.5 Bedrijfsvoering

De afspraken over de dienstverlening door Staatsbosbeheer aan het natuur- en recreatieschap zijn vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst (SOK).

Voor begrotingsjaar 2022 is de volgende afrekenmethodiek toegepast:

1. De standaard dienstverlening te verrekenen op maximaal het totaalbudget bedrijfsvoering incl. goedgekeurd meerwerk tegen werkelijke kosten dan wel werkelijke uren maal het afgesproken tarief;
2. De begeleiding voor regulier en groot onderhoud te maximeren op 30% van de werkelijke materiele kosten voor uitbesteed werk.

De personele component van de dienstverlening door Staatsbosbeheer is opgenomen in onderstaande tabel.

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Beheerinformatie	47.700	54.141	-	-	47.700	54.141
Uitvoeren Terreininspecties	56.800	71.549	-	-	56.800	71.549
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	17.100	14.387	-	-	17.100	14.387
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	305.200	338.712	-	-	305.200	338.712
Omgevingscommunicatie	54.200	55.808	-	-	54.200	55.808
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	82.600	63.686	-	-	82.600	63.686
Toezicht en Handhaving	176.700	170.928	-	-	176.700	170.928
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	12.800	32.834	-	-	12.800	32.834
Gebiedsbeheer	753.100	802.044	-	-	753.100	802.044
Vrijwilligers en actief burgerschap	39.670	39.867	-	-	39.670	39.867
Maatschappelijke betrokkenheid	39.670	39.867	-	-	39.670	39.867
Plan- en projectvoorbereiding	30.000	17.186	-	-	30.000	17.186
Plannen maken	30.000	17.186	-	-	30.000	17.186
Bestuurlijke diensten	47.500	18.029	-	-	47.500	18.029
Financiële diensten	135.924	168.707	-	-	135.924	168.707
Juridische diensten	16.000	8.571	-	-	16.000	8.571
Overhead	199.424	195.307	-	-	199.424	195.307
Totaal personele lasten	1.022.194	1.054.403	-	-	1.022.194	1.054.403

De totale lasten voor de dienstverlening Staatsbosbeheer zijn uiteindelijk € 32.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt in hoofdzaak veroorzaakt door meerwerk voor Gebiedsbeheer.

Toelichting:

- Gebiedsbeheer

De totale doorbelasting voor Gebiedsbeheer in circa € 49.000 hoger uitgekomen dan begroot. De belangrijkste afwijkingen zijn als volgt te verklaren:

- o *Uitvoeren terreinbeheer € 33.500 overschrijding:* In 2022 zijn uitgestelde werkzaamheden aan verhardingen uit 2021 en extra werkzaamheden in verband met COVID-19 uitgevoerd. Hierdoor was meer personele inzet nodig dan begroot. De kosten zijn wel binnen de afgesproken 30% norm gebleven.
- o *Beheer vastgoed en gronden € 19.000 onderschrijding:* Bij de najaarsrapportage is de begroting voor dit product verhoogd met € 24.000 om een aantal extra dossiers op te kunnen pakken. Deze dossiers zijn ook voortvarend opgepakt, maar vanwege personele mutaties in combinatie met de krappe arbeidsmarkt is een beperkt aantal niet-risicovolle werkzaamheden binnen het totale product niet tot uitvoering gebracht.
- o *Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen € 20.000 overschrijding:* Tijdens de COVID-pandemie in 2020 en 2021 waren er weinig aanvragen voor evenementen en ontheffingen. Hierdoor waren er geen recente ervaringscijfers beschikbaar om een betrouwbare begroting op te stellen. Daarnaast is in 2022 een aantal grotere evenementen aangevraagd op nieuwe locaties, waardoor zowel de vergunningverlening als de nasleep van de desbetreffende evenementen inzet van extra capaciteit heeft gevergd.

De resterende overschrijding op Gebiedsbeheer ad. € 14.500 is het saldo van kleine afwijkingen van de werkelijke inzet van capaciteit versus de op basis van de Producten en Diensten Catalogus geraamde capaciteit.

- Maatschappelijke betrokkenheid

Geen bijzonderheden.

- Plannen maken

Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. In 2022 is de dienstverlening € 13.000 lager uitgevallen omdat er zich minder dossiers aandienden dan voorzien.

- Overhead

De totale lasten voor Overhead zijn vrijwel conform de begroting uitgekomen. Op productniveau zijn wel afwijkingen gerealiseerd, welke als volgt kunnen worden verklaard:

- o *Bestuurlijke diensten € 29.500 onderschrijding:* Door een efficiënte samenwerking tussen de bestuurssecretaris van NRIJ en de accountmanager van Staatsbosbeheer konden de kosten van de dienstverlening laag worden gehouden.
- o *Financiële diensten € 33.000 overschrijding:* De in 2022 geleverde diensten worden afgerekend op werkelijke uren. In het Gezamenlijk Uitvoeringsprogramma IJsselmonde 2021-2025 is vastgesteld dat Staatsbosbeheer de kosten van financiële dienstverlening wil verlagen door optimalisering van werkprocessen en van financiële documentenstromen. De taakstelling die Staatsbosbeheer daarbij aan zichzelf voor 2022/2023 heeft opgelegd is nog niet behaald.
- o *Juridische diensten € 7.500 onderschrijding:* De inzet voor juridische diensten is vraagafhankelijk. In 2022 is minder beroep gedaan op deze diensten dan vooraf werd ingeschat.

JAARREKENING 2022

5.1 Balans per 31 december 2022

ACTIVA	31 december 2022	31 december 2021
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.389.367	2.453.520
Investeringen met een economisch nut	2.062.159	2.071.092
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	327.208	382.428
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	4.711.839	4.314.729
Vorderingen op openbare lichamen	266.371	212.139
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < dan 1 jaar	4.240.133	3.998.373
Overige vorderingen	205.335	104.217
Liquide middelen	176.599	10.053
Banksaldi	176.599	10.053
Overlopende activa	171.595	181.287
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	103.880	114.165
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	67.715	67.122
Totaal	7.449.400	6.959.589

PASSIVA	31 december 2022	31 december 2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen	4.403.659	4.398.368
Algemene reserve	531.131	432.104
Bestemmingsreserves	3.774.460	3.730.930
Gerealiseerde resultaat	98.068	235.334
Voorzieningen	2.216.876	1.992.696
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.216.876	1.992.696
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	273.918	318.796
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	272.268	317.646
Waarborgsommen	1.650	1.150
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	86.201	51.784
Overige schulden	86.201	51.784
Overlopende passiva	468.746	197.945
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	299.621	108.002
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	167.321	89.943
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.804	-
Totaal	7.449.400	6.959.589

5.2 Overzicht van baten en lasten 2022

Deelproduct/product	Lasten		Lasten		Baten		Baten		Saldo		Saldo	
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022
Personeel	958.200	728.900	753.100	802.044		-	-		958.200	728.900	753.100	802.044
Optimaliseringsrichting fysiek beheer		(113.250)	(113.250)						-	(113.250)	(113.250)	-
Overschot op rekening		113.250	113.250							113.250	113.250	
Materieel	2.209.231	2.294.401	2.502.538	2.419.932	986.446	747.200	965.668	952.525	1.222.784	1.547.201	1.536.870	1.467.406
Gebiedsbeheer	3.167.431	3.023.301	3.255.638	3.221.976	986.446	747.200	965.668	952.525	2.180.984	2.276.101	2.289.970	2.269.450
		40.400	40.400	39.867		-	-			40.400	40.400	39.867
						-	-			-	-	-
Maatschappelijke betrokkenheid	-	40.400	40.400	39.867	-	-	-	-	-	40.400	40.400	39.867
	122.400	30.600	30.000	17.186		-	-		122.400	30.600	30.000	17.186
						-	-			-	-	-
Plannen maken	122.400	30.600	30.000	17.186	-	-	-	-	122.400	30.600	30.000	17.186
						-	-			-	-	-
Overhead						-	-			-	-	-
	35.614	47.500	47.500	18.029		-	-		35.614	47.500	47.500	18.029
	72.386	80.054	80.054	67.760		-	-		72.386	80.054	80.054	67.760
Bestuurlijke diensten	108.000	127.554	127.554	85.789		-	-		108.000	127.554	127.554	85.789
	66.700	126.300	135.924	168.707		-	-		66.700	126.300	135.924	168.707
	15.560	37.700	27.700	9.467		-	-	16.149	15.560	37.700	27.700	(6.682)
Financiële diensten	82.260	164.000	163.624	178.174		-	-	16.149	82.260	164.000	163.624	162.025
	64.600	16.000	16.000	8.571		-	-		64.600	16.000	16.000	8.571
	7.948	3.500	-	-		-	-		7.948	3.500	-	-
Juridische diensten	72.548	19.500	16.000	8.571		-	-	-	72.548	19.500	16.000	8.571
						-	-	16.149		-	-	-
Totaal overhead	262.808	311.054	307.178	272.534	-	-	-	16.149	262.808	311.054	307.178	256.385
						-	-			-	-	-
Overige kosten		-	-			-	-			-	-	-
Deelnemersbijdrage					1.428.549	1.455.691	1.455.691	1.455.691	(1.428.549)	(1.455.691)	(1.455.691)	(1.455.691)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland					418.992	326.900	326.900	326.900	(418.992)	(326.900)	(326.900)	(326.900)
Bijdrage gemeente Rotterdam					854.373	854.373	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen					2.701.914	2.636.964	2.636.964	2.636.964	(2.701.914)	(2.636.964)	(2.636.964)	(2.636.964)
										-	-	-
		50.000	-							50.000	-	-
Onvoorzien		50.000	-							50.000	-	-
										-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.552.639	3.455.355	3.633.216	3.551.562	3.688.360	3.384.164	3.602.632	3.605.638	(135.722)	71.191	30.584	(54.076)
										-	-	-
Totaal kredieten	72.448	-	187.591	56.851	72.448	-	-	8.065	-	-	187.591	48.786
										-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.625.086	3.455.355	3.820.807	3.608.413	3.760.808	3.384.164	3.602.632	3.613.704	(135.722)	71.191	218.175	(5.291)
										-	-	-
Totaal mutatie reserves	166.089	209.511	308.538	308.538	265.701	280.702	412.485	401.316	(99.612)	(71.191)	(103.947)	(92.778)
										-	-	-
Gerealiseerd resultaat	3.791.175	3.664.866	4.129.345	3.916.951	4.026.509	3.664.866	4.015.117	4.015.019	(235.334)	-	114.228	(98.068)

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten gewone bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en -baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen (mutaties) aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften, die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) daarvoor geeft. Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gepresenteerd in afgeronde bedragen van € 1.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Het bestuur heeft een onderzoek laten uitvoeren naar mogelijke toekomstscenario's voor het recreatieschap. Een nadere uitwerking van een voorkeursscenario('s) moet nog plaatsvinden en de uitkomst daarvan is mede bepalend voor de toekomst van het schap. De huidige waarderingsgrondslagen zijn voor 2022 gehandhaafd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten worden verantwoord tot hun brutobedrag. Verder worden de uitgangspunten van de financiële verordening van het schap gehanteerd. Daarnaast wordt een activeringsgrens gehanteerd van 25.000 euro.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de daarop verrichte lineaire afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De afschrijvingen geschieden op basis van de verkrijgings- of aanschaffingsprijs en de geschatte economische levensduur. Eventuele duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in ogenschouw genomen.

De volgende uitgangspunten zijn grotendeels gehanteerd voor de afschrijvingstermijnen:

- gronden en terreinen	geen afschrijving
- bedrijfsgebouwen	35 jaar
- grond- weg- en waterbouwkundige werken	35 jaar
- machines, apparaten en installaties	10 jaar
- overige materiële vaste activa	30 jaar

In verband met de inzichtsvereisten is de rubricering van de gronden en terreinen aangepast.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De banksaldi worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa (nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Dit betreft de Algemene Reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat.

Voorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren grootonderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. De voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer, de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva

Deze posten worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

- Investerings in de openbare ruimte met een economisch nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een economisch nut had het volgende verloop:

Investerings met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investerings	Extra afschrijvingen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en Terreinen	1.916.993	0	0	0	0	0	1.916.993
Bedrijfsgebouwen	154.099	0	0	8.933	0	0	145.166
	2.071.092	0	0	8.933	0	0	2.062.159

De bedrijfsgebouwen worden lineair afgeschreven in 10-35 jaar, i.c. is dat € 8.933 per jaar.

- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investerings	Extra afschrijvingen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	221.541	0	0	24.430	0	0	197.111
Overige materiële activa	434	0	0	138	0	0	296
Ten laste van Reserve Afschrijvingen:							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	70.489	0	0	2.073	0	0	68.416
Overige materiële activa	58.229	0	0	2.426	0	0	55.803
activa in bewerking:							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	31.736	90.690	0	0	116.843	0	5.582
	382.428	90.690	0	29.067	116.843	0	327.208

Van de investeringen met maatschappelijk nut heeft 197.407 euro (per eind 2022) betrekking op investeringen van voor 2017. Van de gronden die in eigendom zijn, zijn enkele gronden uitgegeven in erfpacht, welke leiden tot erfpachtopbrengsten.

Activa in bewerking waarvan de bewerking is afgerond en welke in gebruik wordt genomen wordt gepresenteerd naar de categorie Grond-, weg- en waterbouwkundige werken en overige activa. Deze presentatie is te zien in kolom "afgeronde activa". Vanaf het moment van afronding bewerking en ingebruikname vindt afschrijving plaats.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	2022	2021
Debiteuren	266.371	212.139
Totaal	266.371	212.139

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	2022	2021
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	4.240.133	3.998.373
	4.240.133	3.998.373

Sinds 2014 is het schatkistbankieren van toepassing. Hieronder zijn de bedragen weergegeven die op kwartaalbasis in de schatkist zijn aangehouden en de drempel die van toepassing was. De drempel is in 2022 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	118	130	106	106
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	882	870	894	894
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	4.127			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	4.127			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	10.603	11.870	9.765	9.733
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	118	130	106	106

Overige vorderingen

	2022	2021
Debiteuren	265.994	164.876
Voorziening dubieuze debiteuren	60.659	60.659
Per saldo	205.335	104.217

Liquide middelen

Banksaldi

	2022	2021
Rekening-courant bank	176.599	10.053
	176.599	10.053

Overlopende activa

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel

Project	Saldo 1-1-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
Rijksbijdrage				
SNL Natuurbeheer subsidie	92.208	103.880	92.208	103.880
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Polder Buiten van Zwijndrecht	12.740	64.345	77.085	0
Kwaliteitsverbetering ruiterspaden	9.217	0	9.217	0
	21.957	64.345	86.302	0
Totaal	114.165	168.225	178.510	103.880

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	2022	2021
Nog te ontvangen bedragen	23.794	30.869
Nog te ontvangen bedragen - energie	0	4.132
Compensabele BTW	10.537	3.805
Vooruitontvangen facturen - huren	29.670	24.783
Vooruitontvangen facturen - verzekering	3.714	3.533
	67.715	67.122

Vaste passiva
Eigen vermogen

Het verloop van de reserves wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

	Stand per 01-01-2022	Bestemming Resultaat 2021	Toevoegingen in 2022	Onttrekkingen in 2022	Stand per 31-12-2022
Algemene Reserve	432.104	64.000	99.027	64.000	531.131
Totaal Algemene Reserve	432.104	64.000	99.027	64.000	531.131
Bestemmingsreserves					
Investeringsreserve	1.509.496	0	68.561	56.852	1.521.205
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	0	0	0	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	150.434	0	0	0	150.434
Reserve Pendrechtse Molen	214.394	0	27.700	14.762	227.332
Afschrijvingsreserve	128.718	0	0	4.500	124.218
Reserve besparingen	222.773	171.334	113.250	0	507.357
Egalisatiereserve Groot Onderhoud	1.044.809	0	0	261.202	783.607
Provinciale reserves	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	3.730.930	171.334	209.511	337.316	3.774.459
Totaal	4.163.034	235.334	308.538	401.316	4.305.590

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

	2022	2021
Saldo 1 januari	432.104	
Bij: resultaatbestemming	64.000	
Bij: toevoegingen	99.027	
Af: Onttrekkingen	64.000	
Saldo 31 december	<u>531.131</u>	<u>432.104</u>

Specificatie toevoegingen:
- toevoeging cf. najaarsrapportage

99.027
99.027

Specificatie onttrekkingen:
- onttrekkingen cf najaarsrapportage
Totaal onttrekkingen

64.000
64.000

☒ BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

	2022	2021
Saldo 1 januari	1.509.496	
Bij: bestemming resultaat	0	
Bij: toevoegingen	68.561	
Af: Onttrekkingen	56.852	
Saldo 31 december	<u>1.521.205</u>	<u>1.509.496</u>

Specificatie toevoegingen:

- Toevoeging cf. begroting	<u>68.561</u>
Totaal toevoegingen	<u>68.561</u>

Specificatie onttrekkingen:

Kredieten	
Kwaliteitsimpuls Wevershoek	24.044
Windturbines Vaanplein	<u>32.808</u>
Totaal onttrekkingen	<u>56.852</u>

b) Reserve Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve worden de kosten gedekt die nodig zijn om het Zuidelijk Randpark opnieuw in te richten als recreatiegebied. Deze herinrichting is het gevolg van de aanleg van de Betuwelijn en Tramplus. Het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde heeft geld ontvangen voor de verkoop van gronden aan de Nederlandse Spoorwegen voor de aanleg van de Betuweroute. Met deze middelen is geherinvesteerd in het park om de gevolgen van de aanleg van de Betuweroute te compenseren (kwaliteitsimpuls). Met het overgebleven geld is deze reserve gevormd. De kosten voor de aanleg van de Blauwe Verbinding deeltracé Zuidelijk Randpark worden deels ten laste van deze reserve gebracht.

	2022	2021
Saldo 1 januari	460.306	460.306
Bij: toevoegingen	0	
Af: Onttrekkingen	0	
Saldo 31 december	<u>460.306</u>	<u>460.306</u>

c) Reserve vervangingsinvesteringen

Het doel van deze reserve is het dekken van de kosten van vervangingsinvesteringen.

	2022	2021
Saldo 1 januari	150.434	50.020
Bij: toevoegingen	0	100.414
Af: Onttrekkingen	0	
Saldo 31 december	<u>150.434</u>	<u>150.434</u>

d) Reserve Pendrechtse Molen

Het doel van deze reserve is het dekken van de onderhoudskosten van de Pendrechtse Molen.

	2022	2021
Saldo 1 januari	214.394	201.694
Bij: toevoegingen	27.700	27.700
Af: Onttrekkingen	14.762	15.000
Saldo 31 december	<u>227.332</u>	<u>214.394</u>

Specificatie toevoegingen:

- conform programma begroting	<u>27.700</u>
Totaal toevoegingen	<u>27.700</u>

Specificatie onttrekkingen:

- cf najaarsbegroting	<u>14.762</u>
Totaal onttrekkingen	<u>14.762</u>

e) Reserve afschrijvingen

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van projecten die geactiveerd zijn conform nieuwe BBV regelgeving

	2022	2021
Saldo 1 januari	128.718	133.217
Bij: toevoegingen	0	0
Af: Onttrekkingen	4.499	4.499
Saldo 31 december	<u>124.219</u>	<u>128.718</u>

Specificatie onttrekkingen:

- conform afschrijvingstaat	<u>4.499</u>
Totaal onttrekkingen	<u>4.499</u>

f) Reserve besparingen

De reserve besparingen heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten.

	2022	2021
Saldo 1 januari	222.773	184.798
Bij: bestemming resultaat	171.334	0
Bij: toevoegingen	113.250	37.975
Af: Onttrekkingen	0	0
Saldo 31 december	<u>507.357</u>	<u>222.773</u>

Specificatie toevoegingen:

Toevoeging reservering besparingen	<u>113.250</u>
Totaal toevoegingen	<u>113.250</u>

g) Egalisatiereserve groot onderhoud

De reserve heeft ten doel om tot en met 2025 het tekort op de voorziening groot onderhoud te egaliseren door middel van een jaarlijkse extra dotatie van 261.202

	2022	2021
Saldo 1 januari	1.044.809	1.306.011
Bij: toevoegingen	0	
Af: Onttrekkingen	261.202	261.202
Saldo 31 december	<u>783.607</u>	<u>1.044.809</u>

Specificatie onttrekkingen:

- extra dotatie voorziening groot onderhoud	<u>261.202</u>
Totaal onttrekkingen	<u>261.202</u>

h) Provinciale reserve

Vanuit de boekjaarsubsidie is vanuit PZH vastgesteld dat van het positieve resultaat een deel naar de reserve Provinciale gelden gaat. Welke ingezet kunnen worden voor beheer, onderhoud en ontwikkeling van de in beheer zijnde gebieden.

GEREALISEERD RESULTAAT

	2022	2021
Gerealiseerd resultaat	98.068	235.333
	<u>98.068</u>	<u>235.333</u>

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna volgende overzicht weergegeven.

	Stand per 01-01-2022	Toevoegingen in 2022	Onttrekkingen in 2022	Stand per 31-12-2022
Onderhoudsegalisatievoorziening	1.992.696	882.201	658.021	2.216.876
Totaal	1.992.696	882.201	658.021	2.216.876

ONDERHOUDSEGALISATIEVOORZIENINGEN

a) Voorziening groot onderhoud

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe wordt jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening verantwoord.

	2022	2021
Saldo 1 januari	1.992.696	
Bij: toevoegingen	882.202	
Af: Aanwendungen	658.022	
Saldo 31 december	<u>2.216.876</u>	<u>1.992.696</u>

Specificatie toevoegingen:

- toevoeging conform begroting	621.000
- toevoeging vanuit egalisatie reserve groot onderhoud	<u>261.202</u>
Totaal toevoegingen	<u>882.202</u>

Specificatie aanwendungen:

- uitgevoerde werkzaamheden groot onderhoud	<u>658.021</u>
Totaal aanwendungen	<u>658.021</u>

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken

en overige financiële instellingen

	2022	2021
Saldo 1 januari	317.646	363.024
Af: aflossing	45.378	45.378
Saldo per 31 december	<u>272.268</u>	<u>317.646</u>

De rentelasten voor het boekjaar bedragen € 13.830.

Waarborgsommen

	2022	2021
Boekwaarde 1 januari	1.150	500
Vermeerderingen	500	650
Aflossingen	0	
Saldo per 31 december	<u>1.650</u>	<u>1.150</u>

Flottende passiva

Netto-flottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

	2022	2021
Crediteuren	86.201	51.784
Totaal	<u>86.201</u>	<u>51.784</u>

Overlopende passiva

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

	2022	2021
Nog te betalen rente	1.066	1.245
Nog te ontvangen facturen	298.555	106.757
Totaal	299.621	108.002

De nog te betalen lasten betreffen lasten die in 2022 zijn geboekt maar waarvan nog geen facturen zijn ontvangen. Het verschil ten opzichte van 2021 wordt veroorzaakt door een nog te ontvangen factuur betreffende werkzaamheden op regulier onderhoud en de afrekening van dienstverlening Staatsbosbeheer.

- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

De specificatie van deze balanspost is als volgt:

Project	Saldo 1-1-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen, bestede of terugbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2022
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Wevershoek	89.943		73.154	16.789
Pendrechtse molen	0	16.207	0	16.207
Spuiveld corona subsidie RO	0	40.000	22.068	17.932
PZH subsidie optimalisatie	0	116.393	0	116.393
Totaal	89.943	172.600	95.222	167.321

Van de ontvangen bedragen in relatie tot de Pendrechtse Molen was 7.607 euro een correctie op voorgaand jaar en had te maken met de subsidie en gerelateerde uitgaven voor het onderhoud van de Pendrechtse Molen.

- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	2022	2021
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen/Gem.Zwijndrecht	1.804	0
Totaal	1.804	0

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende verplichtingen

De meerjarige contracten zijn geïnventariseerd.

De belangrijkste resterende verplichting (> € 100.000) per eind 2022 voor dit schap zijn:

* Samenwerkingsovereenkomst Recreatieschap en Staatsbosbeheer € 1.219.700

* Griendenbestek € 147.000

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022

Programma Instandhouding en ontwikkeling gebieden

Deelproduct/product	Lasten		Lasten		Baten	Baten		Saldo	Saldo		Rekening 2022
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022		Rekening 2021	Begroting 2022		Begroting na wijziging 2022	Rekening 2021	
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	958.200	728.900	753.100	802.044	-	-	-	958.200	728.900	753.100	802.044
Overschot op rekening	-	(113.250)	(113.250)	-	-	-	-	-	(113.250)	(113.250)	-
Materieel	2.209.231	2.294.401	2.502.538	2.419.932	986.446	747.200	965.668	1.222.784	1.547.201	1.536.870	1.467.406
Gebiedsbeheer	3.167.431	3.023.301	3.255.638	3.221.976	986.446	747.200	965.668	2.180.984	2.276.101	2.289.970	2.269.450
Maatschappelijke betrokkenheid	-	40.400	40.400	39.867	-	-	-	-	40.400	40.400	39.867
Plannen maken	122.400	30.600	30.000	17.186	-	-	-	122.400	30.600	30.000	17.186
Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestuurlijke diensten	108.000	127.554	127.554	85.789	-	-	-	108.000	127.554	127.554	85.789
Financiële diensten	66.700	126.300	135.924	168.707	-	-	-	66.700	126.300	135.924	168.707
Juridische diensten	72.548	19.500	16.000	8.571	-	-	-	72.548	19.500	16.000	8.571
Totaal overhead	262.808	311.054	307.178	272.534	-	-	-	262.808	311.054	307.178	256.385
Overige kosten	-	-	-	-	1.428.549	1.455.691	1.455.691	-	-	-	-
Deelnemersbijdrage	-	-	-	-	418.992	326.900	326.900	(1.428.549)	(1.455.691)	(1.455.691)	(1.455.691)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	-	854.373	854.373	854.373	(418.992)	(326.900)	(326.900)	(326.900)
Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	-	2.701.914	2.636.964	2.636.964	(854.373)	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen	-	-	-	-	-	-	-	(2.701.914)	(2.636.964)	(2.636.964)	(2.636.964)
Onvoorzien	-	50.000	-	-	-	-	-	-	50.000	-	-
Saldo van baten en lasten	3.552.639	3.455.355	3.633.216	3.551.562	3.688.360	3.384.164	3.602.632	(135.722)	71.191	30.584	(54.076)
Totaal kredieten	72.448	-	187.591	56.851	72.448	-	-	-	-	187.591	48.786
Saldo van baten en lasten	3.625.086	3.455.355	3.820.807	3.608.413	3.760.808	3.384.164	3.602.632	(135.722)	71.191	218.175	(5.291)
Totaal mutatie reserves	166.089	209.511	308.538	308.538	265.701	280.702	412.485	(99.612)	(71.191)	(103.947)	(92.778)
Gerealiseerd resultaat	3.791.175	3.664.866	4.129.345	3.916.951	4.026.509	3.664.866	4.015.117	(235.334)	-	114.228	(98.068)

Voor de toelichting op de baten en lasten worden afwijkingen tussen de bijgestelde begroting (najaarsrapportage) en de werkelijke baten en lasten van meer of minder dan 30.000 euro toegelicht op productniveau.

PRODUCT	BEDRAG	VOORDELIG/NADELIG	TOELICHTING
Gebiedsbeheer	34.907	Voordelig	Saldo van geringe onder- en overschrijdingen op de reguliere onderhoudsbestekken en tevens het resultaat van een structurele verhoging van de Subsidie Natuurbeheer
Maatschappelijke betrokkenheid	197	nadelig	Nvt
Plannen maken	1.573	nadelig	Nvt
Overhead			
Bestuurlijke diensten	41.765	voordelig	Zowel minder uren besteed door de bestuurssecretaris als aan ambtelijke ondersteuning
Financiële diensten	1.559	Voordelig	Nvt
Juridische diensten	7.429	Voordelig	Nvt
Saldo gewone bedrijfsvoering	83.930	Voordelig	
Afwijking kredieten	138.805	Voordelig	De projecten zijn niet via de baten en lasten verantwoord, maar lopen via de balans
Afwijking dekking kredieten/ mutaties reserves	124.667	Nadelig	Als gevolg van de verwerking van de projecten via de balans hebben de onttrekkingen ook niet plaatsgevonden.
Totaal resultaat	98.068	Voordelig	

Overzicht structureel resultaat en overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structureel resultaat	
2022	
Lasten	3.608.413
Baten	(3.613.704)
Totaal saldo baten en lasten	(5.291)
Stortingen reserves	308.538
Onttrekkingen reserves	(401.316)
Totaal saldo mutaties reserves	(92.778)
Rekening resultaat	(98.068)
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)	
Incidentele lasten	308.538
Incidentele baten	(396.817)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	(88.279)
Structureel rekening resultaat	(186.347)
Reserve mutaties	
2022	
Stortingen	308.538
Onttrekkingen	(401.316)
	(92.778)
Incidentele reserves	
Stortingen	308.538
Onttrekkingen	(396.817)
	(88.279)
Structurele reserves	
Stortingen	-
Onttrekkingen	(4.499)
	(4.499)

De incidentele lasten bestaan uit:	
Storting in de Algemene reserve	99.027
Storting in de investeringsreserve	68.561
Storting aan de reserve Pendrechtse Molen	27.700
Storting aan de reserve besparingen	113.250
Totaal	308.538
De incidentele baten bestaan uit	
Onttrekking aan de Algemene reserve	64.000
Onttrekking aan de investeringsreserve	56.852
Onttrekking aan de reserve Pendrechtse Molen	14.762
Onttrekking aan de egalisatiereserve groot onderhoud	261.202
Totaal	396.816

De structurele onttrekking aan de reserves betreft de dekking van de kapitaallasten (afschrijvingen) van de activa die geactiveerd zijn.
Het verschil tussen mutatie op de reserves in de balans en de mutaties in de reserves op de rekening van baten en lasten betreft het jaarresultaat van de jaarrekening 2021.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Staatsbosbeheer van toepassing zijnde regelgeving.

In 2022 is op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten en mandaatregeling, dhr. Thijsen, directeur Staatsbosbeheer, topfunctionaris volgens de WNT. Hij is in loondienst bij Staatsbosbeheer.

De in onderstaande tabellen opgenomen bezoldigingen (kosten) zijn niet als zodanig in rekening gebracht bij het Natuur- en Recreatieschap. De inzet (dienstverlening) valt namelijk onder de samenwerkings-overeenkomst met het Natuur- en Recreatieschap en de hiermee samenhangende kosten zijn conform de begroting 2022 in rekening gebracht bij het Natuur- en Recreatieschap. Het bezoldigingsmaximum in 2022 is € 216.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De individuele bezoldiging van de directie en Toezichthouders, die ook dient als verantwoording in het kader van de WNT zijn in onderstaande tabellen gespecificeerd:

Tabel 'Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	S. Thijsen
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	191.393
Beloningen betaalbaar op termijn	24.606
<i>Subtotaal</i>	<i>215.999</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	S. Thijsen
Functiegegevens	Directeur Staatsbosbeheer
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01/ 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	184.971
Beloningen betaalbaar op termijn	23.638
<i>Subtotaal</i>	<i>208.609</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000
Bezoldiging	208.609

Behalve de heer S. Thijsen zijn er geen topfunctionarissen conform de WNT met dienstbetrekking in 2022 en die een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. In 2022 zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Tabel 'Toezichthoudende topfunctionarissen'

Gegevens 2022					
bedragen x € 1	C. Insinger	W. Draijer	D. Schoenmaker	J. van Dijk	J. Stokkers
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging	20.000	0	15.000	15.000	11.524
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	20.000	0	15.000	15.000	11.524
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021					
bedragen x € 1	C. Insinger	W. Draijer	M. Doorewaard	G. Jansen	J. Stokkers
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging	20.000	0	15.000	15.000	11.524
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900	20.900	20.900

De heer Draijer heeft in de vergadering van de Raad van Toezicht van 18 december 2015 medegedeeld af te zien van de vergoeding voor zijn werkzaamheden voor de Raad.

Mevrouw J. Stokkers is per 01-01-2023 op eigen verzoek teruggetreden als lid van de Raad. Per diezelfde datum is mevrouw E. Paternotte toegetreden.

Tabel Topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.800 of minder

Naam topfunctionaris	functie(s)	duur van het dienstverband
dhr. P.J.W. Luijendijk	voorzitter	01/01/2022 - 06/07/2022
Mw. J.E.T.M. van Dongen	plaatsvervangend voorzitter	01/01/2022 - 06/07/2022
	voorzitter	06/07/2022 - 31/12/2022
Dhr. L.P van der Linden	plaatsvervangend voorzitter	06/07/2022 - 31/12/2022
dhr. P.W.J. Meij	lid Dagelijks Bestuur	01/01/2022 - 31/12/2022
dhr. L.M. Heezen	lid Dagelijks Bestuur	01/01/2022 - 06/07/2022
R. Polder	lid Dagelijks Bestuur	06/07/2022 - 31/12/2022
dhr. R. Lafleur	lid Dagelijks Bestuur	01/01/2022 - 06/07/2022
Mw. J. Oelfke-Ten Seldam	lid Algemeen Bestuur	01/01/2022 - 06/07/2022
	lid Dagelijks Bestuur	06/07/2022 - 31/12/2022
dhr. A. Kooijman	lid Algemeen Bestuur	01/01/2022 - 06/07/2022
Mw. C. Rijsdijk	lid Algemeen Bestuur	06/07/2022 - 31/12/2022
Dhr. P. Libregts	lid Algemeen Bestuur	06/07/2022 - 31/12/2022
mw. P.J. van Nes-de Man	lid Algemeen Bestuur	01/01/2022 - 31/12/2022
mw. H.E. Berg	lid Algemeen Bestuur	01/01/2022 - 06/07/2022
Mw. L. van Utrecht-Schuurman	lid Algemeen Bestuur	06/07/2022 - 31/12/2022
dhr. S. van der Kaaij	lid Algemeen Bestuur	01/01/2022 - 31/12/2022

In de kolom "duur van het dienstverband" is de duur van het bestuurslidmaatschap vermeld. De genoemde vergoedingen zijn over 2022 nihil en liggen dus onder de daarvoor gestelde wettelijke grens.

5.6 Overige gegevens

Samenstelling van het bestuur in het verslagjaar

Onderstaande tabellen geven inzicht in de leden van het Dagelijks Bestuur en de leden van het Algemeen bestuur van het natuur- en recreatieschap IJsselmonde op 31 december 2020.

Leden Dagelijks Bestuur

Gemeente	Naam	Nevenfuncties
Barendrecht	Dhr. L.P van der Linden	https://www.barendrecht.nl/wethouder-lennart-van-der-linden
Albrandswaard	R. Polder	https://www.albrandswaard.nl/wethouder-richard-polder-eva
Ridderkerk	Dhr. P.W.J. Meij	https://www.ridderkerk.nl/wethouder-peter-meij-cda
Hendrik-Ido-Ambacht	Mw. J. Oelfke-Ten Seldam	https://www.h-i-ambacht.nl/Politiek_Bestuur/Totaaloverzicht_Politiek_en_Bestuur/College_van_Burgemeester_en_wethouders/Het_college
Zwijndrecht	Mw. J.E.T.M. van Dongen (voorzitter)	https://zwijndrecht.nl/Bestuur_en_organisatie/Alle_onderwerpen/College_van_BW/Samenstelling_portefeuilleverdeling/Jacqueline_van_Dongen

Leden Algemeen Bestuur

Gemeente	Naam	Nevenfuncties
Barendrecht	Mw. C. Rijsdijk	https://barendrecht.raadsinformatie.nl/leden/lid/221125/C.%20Rijsdijk
Albrandswaard	Dhr. S. van der Kaaij	https://raad.albrandswaard.nl/wie-is-wie/sander-van-der-kaaij
Ridderkerk	Mw. P.J. van Nes-de Man	https://raad.ridderkerk.nl/samenstelling-raad/mevrouw-p.j.-petra-van-nes--de-man
Hendrik-Ido-Ambacht	Dhr. P. Libregts	https://raad.h-i-ambacht.nl/Gemeenteraad/peter-libregts
Zwijndrecht	Mw. L. van Utrecht-Schuurman	https://zwijndrecht.notubiz.nl/leden/lid/80530/lekie%20Berg

5.7 Bijlage taakvelden

Verdeling taakvelden		Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022
0.4	- Overhead	258.704	16.149	242.555-
0.5	- Treasury	13.830	16.149	2.319
0.8	- Overige baten en lasten	308.538	401.316	92.778
5.7	- Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.335.879	2.125.715	1.210.164-
0.11	- Resultaat van de rekening baten en lasten	-	1.455.691	1.455.691
Totaaltelling lasten en baten		3.916.951	4.015.019	98.068

Aan het Algemeen Bestuur van
Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda

T: +31 (0)76 525 00 00

breda@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde te Schiedam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 24 november 2022 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2022;
- 2 de balans per 31 december 2022;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het algemeen bestuur op 24 november 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 39.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 1.850 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 24 november 2022 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het algemeen bestuur op 24 november 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 27 juni 2023

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. B. Smeenk RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'B. Smeenk', is written over a light blue horizontal line.